

SORU 1: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği'ne göre denetimin amacı ve kapsamı hakkında bilgi veriniz.

Cevap 1:

Denetimin amacı ve kapsamı;

- 1) Denetim finansal tablolar ve diğer finansal bilgiler dâhil olmak üzere denetime tabi konuların belirlenmiş bir kıstasa uyumlu olup olmadığı hususunda kullanıcılara TDS çerçevesinde güvence sağlayacak bir görüş oluşturulması amacı ile yapılır.
- 2) Denetim, kullanıcılara denetim konusunun denetim kıstasına uyumuyla ilgili makul veya sınırlı güvence sağlar. Sınırlı güvence sağlayacağı ilgili mevzuatında veya denetim sözleşmesinde açıkça belirtilmemiş ise denetim makul güvence verecek şekilde gerçekleştirilir. Makul ve sınırlı güvence seviyesinin gerektirdiği denetimin kapsamı TDS çerçevesinde belirlenir.
- 3) Denetim; denetimin konusu hakkında, mesleki etik ilkelere bağlı kalmak ve mesleki şüphecilik içinde bulunmak suretiyle, TDS çerçevesinde yeterli ve uygun denetim kanıtı toplanmasını, bu kanıtlara dayanılarak bir görüş oluşturulmasını ve görüşün raporlanmasını kapsar.
- 4) Denetimin unsurlarını; denetimin konusu, tarafları, kıstası, kanıtları ve denetim raporu oluşturur.

SORU 2: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği'ne göre denetimin konusu hakkında bilgi veriniz.

Cevap 2:

Denetim Türk Ticaret Kanunu, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca veya ihtiyari olarak denetime tabi tutulan konularda yapılır. Denetim; Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre denetlenmesi öngörülen finansal tablolar, yıllık faaliyet raporları, riskin erken saptanması ve yönetimine ilişkin sistemler ile sair mevzuat uyarınca veya ihtiyari olarak doğrudan veya dolaylı olarak denetim kuruluşları ve denetçiler tarafından denetlenmesi, incelenmesi veya değerlendirilmesi öngörülen diğer hususlara ilişkin konuları kapsar.

SORU 3: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği'ne göre denetimin tarafları hakkında bilgi veriniz.

Cevap 3:

- 1) Denetlenen
- 2) Denetimi yapan ve
- 3) İlgili mevzuatında hedeflenen kullanıcılar denetimin taraflarını oluşturur

SORU 4: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği'ne göre denetim kanıtı hakkında bilgi veriniz.

Cevap 4:

Denetim kanıtı, denetim konusunda denetim kıstası çerçevesinde önemli uyumsuzluklar bulunup bulunmadığı hususunda güvence verilmesini teminen görüş bildirmeye yönelik olarak denetçi tarafından elde edilen ve belirlenen güvence seviyesi için yeterli ve uygun bilgi, belge ve beyanlardır.

Bu kanıtlar, denetimin TDS çerçevesinde ve mesleki şüphecilik içinde planlanması ve gerçekleştirilmesi suretiyle elde edilir ve tevsik edilir.

Denetim, denetimin konusunda önemli uyumsuzluklara yol açabilecek koşulların mevcut olabileceği göz önünde bulundurularak mesleki şüphecilik içinde planlanmalı ve gerçekleştirilmelidir. Önemlilik, mevcut koşullar içinde değerlendirildiğinde, denetim konusu ile denetim kıstası arasındaki uyumsuzluğun boyutuna, niteliğine veya her ikisine bağlıdır.

SORU 5: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği'ne göre denetim raporunu tanımlayınız.

Cevap 5:

Denetim raporu, denetim kanıtlarının TDS çerçevesinde değerlendirilmesi sonucunda, belirlenen güvence seviyesine uygun şekilde oluşturulan denetçi görüşünün ve varsa dikkat çekilmek istenen diğer hususların kullanıcıların istifadesine

sunulması amacıyla KGK düzenlemelerine uygun olarak hazırlanan ve imzalayan denetim kuruluşu veya denetim üstlenen bağımsız tarafından sorumluluğu üstlenilen belgedir.

SORU 6: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği'ne göre denetim yapmaya yetkililer ve yetki belgeleri hakkında bilgi veriniz.

Cevap 6:

Denetim yapmaya yetkililer:

Denetim, sadece KGK'nca yetkilendirilen denetim kuruluşları veya denetçiler tarafından yetkileri çerçevesinde gerçekleştirilir. Denetim kuruluşları ve denetçilerin yetkilerinin kullanımı, yetkilendirmenin KGK tarafından ilanıya başlar.

KAYİK'lerin ve faaliyet alanları, işletme büyüklükleri, çalışan sayısı ve benzeri ölçütlere göre KGK'nca belirlenen işletmelerin denetimi yalnızca denetim kuruluşları tarafından, diğerlerinin denetimi ise denetim kuruluşları veya denetim üstlenen bağımsız denetçiler tarafından üstlenilir.

Yetki belgeleri: Başvuruları bu Yönetmelik çerçevesinde KGK tarafından uygun görülen **sermaye şirketlerine Bağımsız Denetim Kuruluşu Belgesi, meslek mensuplarına ise Bağımsız Denetçi Belgesi** verilir.

SORU 7: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği'ne göre; Mesleki Etik İlkeler hakkında bilgi veriniz.

Cevap 7:

Mesleki etik ilkelere uyma:

Denetim kuruluşları ve denetçiler;

- 1) **Dürüstlük:** bütün mesleki ve iş ilişkilerinde dürüst, açık, doğru ve güvenilir olmak,
- 2) **Tarafsızlık:** önyargıların, temayüllerin, çıkar çatışmalarının veya başkalarının nüfuzlarını kötüye kullanarak meslek veya işle ilgili muhakemelerini ve kararlarını etkilemesine izin vermemek,
- 3) **Mesleki yeterlik ve özen:** uygulama, mevzuat ve denetim tekniklerindeki güncel gelişmeler ışığında, mesleki bilgi ve beceriyi, denetlenen işletmelerin yeterli denetim hizmeti almalarını temin edecek bir seviyede tutmak ve TDS'ye uygun bir şekilde ve özen içinde hareket etmek,
- 4) **Sır saklama:** mesleğin icrası sırasında elde edilen bilgilerin gizliliğine riayet etmek; söz konusu bilgilerin açıklanması için yasal veya mesleki bir hak veya görevin bulunması durumu saklı olmak kaydıyla, uygun ve belirli bir yetki olmaksızın bu tür bilgileri üçüncü kişilere açıklamamak ve kendisi veya üçüncü kişilerin çıkarlarına kullanmamak,
- 5) **Mesleğe uygun davranış:** ilgili mevzuata uymak ve denetim mesleğinin itibarını zedeleyici fiil ve davranışlardan kaçınmak, şeklindeki ayrıntıları KGK tarafından belirlenecek mesleki etik ilkelere uymak zorundadır.

Denetim kuruluşları ve denetim üstlenen bağımsız denetçiler, denetçiler ve denetime katılanlardan, **her bir denetimden önce ve her halükârda yılda en az bir kez**, bağımsızlık, tarafsızlık ve sır saklamayla ilgili kuruluşun veya denetim üstlenen bağımsız denetçinin politika ve süreçlerine uygun davrandıklarına ve davranacaklarına ilişkin **yazılı taahhüt alır**.

SORU 8: Bağımsız denetçi kime denir? Bağımsız Denetim yönetmeliğine göre tanımlayınız.

Cevap 8:

Bağımsız denetim yapmak üzere, 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre **yeminli mali müşavirlik ya da serbest muhasebeci mali müşavirlik ruhsatını almış meslek mensupları arasında KGK tarafından yetkilendirilen kişilerdir**.

SORU 9: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği'ne göre; Denetim faaliyetinde bulunmak isteyenlerin denetçi olabilmesi için yetkilendirme şartlarını belirtiniz.

Cevap 9:

Denetim faaliyetinde bulunmak isteyenlerin:

- 1) Hukuk, iktisat, maliye, işletme, muhasebe, bankacılık, sigortacılık, kamu yönetimi ve siyasal bilgiler dallarında eğitim veren fakülte ve yüksekokullardan veya denkliği Yükseköğretim Kurulunca tasdik edilmiş yabancı yükseköğretim kurumlarından en az lisans seviyesinde mezun olması veya diğer öğretim dallarından lisans seviyesinde mezun olmakla beraber bu fıkrada belirtilen bilim dallarından en az lisansüstü seviyesinde diploma almış olması,
- 2) Meslek mensubu olması,
- 3) Türkiye’de yerleşik olması,
- 4) Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunması
- 5) Uygulamalı mesleki eğitimi tamamlamış olması,
- 6) Denetçilik sınavında başarılı olması,
- 7) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı **bir yıl veya daha fazla süreyle** hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûmiyeti olmaması,
- 8) Faaliyet izninin daha önce KGK tarafından Yetkilendirme şartlarının taşınmadığının sonradan anlaşılması veya şartların sonradan kaybedilmesi dışındaki bir nedenle iptal edilmemiş olması,
- 9) Bağımsız denetim mesleğinin gerektirdiği şeref ve haysiyete uymayan bir durumunun bulunmaması, olumsuz bir itibara sahip olmaması
- 10) Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmaması şartlarını taşıması gerekir.

SORU 10: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği’ne göre; Denetimlerde kalite ve güvenilirliğin sağlanması hakkında bilgi veriniz.

Cevap 10 :

Denetimlerde kalite ve güvenilirliğin sağlanması:

Denetim kuruluşları ve denetçiler faaliyetlerini kaliteli ve güvenilir denetimler gerçekleştirecek şekilde yürütürler.

Denetim kuruluşlarının ve denetçilerin denetime yönelik faaliyeti, **denetim sürecine ilave olarak denetimlerin devamlılığı, kalitesi ve güvenilirliğini sağlamaya yönelik diğer eylem ve süreçleri kapsar.**

Denetim süreci, her bir hesap dönemi için, işletmenin iş teklifiyle başlar, TDS’ye göre planlanır, programlanır, yürütülür ve denetim sonucunun raporlanmasıyla sona erer. Raporun verilmesinden sonraki yükümlülüklerle ilişkin hükümler saklıdır. Denetim süreci TDS çerçevesinde belgelendirilir. Denetimlerin devamlılığını, kalitesini ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla, TDS’ye ek olarak; gerek denetim süreçlerinde gerekse denetim süreçleri dışında, başta meslek etiğine ve kalite yönetim sistemine yönelik olanlar olmak üzere, bu bölüm hükümlerine uyulur.

SORU 11: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği’ne göre; Haksız rekabette bulunmama hakkında bilgi veriniz.

Cevap 11:

Denetim kuruluşları ve denetçiler, diğer düzenlemelerde yer alan haksız rekabet halleri saklı kalmak kaydıyla, **denetim faaliyetinin niteliğini herhangi bir suretle olumsuz yönde etkileyebilecek veya meslektaşlarına zarar verebilecek tarzda ve ölçüde faaliyet gösteremezler.**

Denetim kuruluşu ve denetim üstlenen bağımsız denetçiler, KGK tarafından izin verilen haller hariç olmak üzere, **başka bir denetim kuruluşu ve denetim üstlenen bağımsız denetçi ile denetim hizmeti ilişkisi devam eden bir denetlenen işletmenin aynı döneme ilişkin denetim hizmetini kabul edemezler.**

SORU 12: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği’ne göre; Mesleki sorumluluk sigortası hakkında bilgi veriniz.

Cevap 12 :

Denetim kuruluşlarının ve denetim üstlenen bağımsız denetçilerin, üstlendikleri ilk denetim işiyle birlikte başlamak üzere, **tüm denetimlerini kapsayacak şekilde mesleki sorumluluk sigortası yaptırmaları şarttır.**

Mesleki sorumluluk sigortasına ilişkin hususlar **Hazine Müsteşarlığının görüşü alınmak suretiyle KGK tarafından düzenlenir.**

SORU 13: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği’ne göre; Denetim kuruluşları ve denetçilerin bildirim yükümlülükleri hakkında bilgi veriniz.

Cevap 13:

Denetim kuruluşları ve denetçiler:

- a) **Sicil bilgileri dâhil olmak üzere** KGK’na daha önce bildirilmiş her türlü bilgide meydana gelen **değişiklikleri** takip eden günden itibaren **en geç 10 gün içinde**,
- b) Türk Ticaret Kanunu’nun 399 uncu maddesi uyarınca **görevden alma ve sözleşmenin feshine ilişkin işlemleri** işlem tarihini takip eden günden itibaren **en geç 10 gün içinde**,
- c) **Denetim sözleşmelerini ve denetim raporlarını imza tarihinden itibaren**, diğer hizmetlere ilişkin sözleşmelerle ilgili olarak Kurum tarafından istenecek bilgileri ise tebliğ tarihinden itibaren **en geç 30 gün içinde**,
- d) **Mesleki sorumluluk sigortası poliçesini düzenleme tarihini** ve poliçe ve sigorta şirketindeki değişiklikleri takip eden günden itibaren **en geç 30 gün içinde**,
- e) **Son takvim yılına ait gelirlerini** KGK’na belirlenen şekle uygun olarak **Mayıs ayının on beşinci gününün sonuna kadar**,
- f) Diğer bildirimler ile KGK’na istenecek diğer bilgileri mevzuatta belirtilen süre ya da KGK’na verilecek süre içerisinde, KGK’na bildirir.

SORU 14: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği’ne göre; Bağımsız denetimi tanımlayınız.

Cevap 14:

Bağımsız denetim: Finansal tablo ve diğer finansal bilgilerin, finansal raporlama standartlarına uygunluğu ve doğruluğu hususunda, **makul güvence sağlayacak** yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtlarının elde edilmesi amacıyla, denetim standartlarında öngörülen gerekli bağımsız denetim tekniklerinin uygulanarak defter, kayıt ve belgeler üzerinden denetlenmesi ve değerlendirilerek rapora bağlanması sürecidir.

SORU 15: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği’ne göre; Denetim kuruluşları ve denetçilerin saklama ve ibraz yükümlülüğü hakkında bilgi veriniz.

Cevap 15 :

Saklama ve ibraz yükümlülüğü:

Denetim kuruluşları ticarî defterlerini, düzenlenen denetim raporlarını elektronik, manyetik ve benzeri ortamlarda tutulanlar dahil olmak üzere denetim çalışmalarına ve kalite yönetim sistemine ilişkin her türlü belgeyi ekleriyle birlikte **10 yıl süreyle saklamak zorundadır.** Bu hüküm denetim üstlenen bağımsız denetçiler hakkında da uygulanır

Denetim kuruluşları ve denetim üstlenen bağımsız denetçiler, saklanması zorunlu tutulanlarla birlikte **KGK tarafından görevlendirilenlerce talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi ibraz etmek, gerektiğinde görevlilere bunların birer örneklerini vermek ve incelenmesine uygun ortam sağlamakla yükümlüdür.** Her bir denetim çalışmasına ilişkin, elektronik, manyetik ve benzeri ortamlarda tutulanlar dahil olmak üzere, tüm belgelerin ekleriyle birlikte denetim dosyası haline getirilmesi zorunludur.

Denetim dosyalarının denetim sırasında oluşturulması esastır. Denetim dosyalarının elektronik ortamlarda saklanması ve alınmasına ilişkin usul ve esaslar KGK tarafından belirlenir.

SORU 16: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği'ne göre; Şeffaflık raporu nedir? Asgari olarak hangi bilgiler yer alır?

Cevap 16 :

Bir takvim yılında KAYİK denetimi yapmış denetim kuruluşları ilgili takvim yılını müteakip, özel hesap dönemi kullanan denetim kuruluşları ise hesap dönemi kapanışını **müteakip dördüncü ayın sonuna kadar yıllık şeffaflık raporunu KGK'na bildirir ve kendi internet sitelerinde yayımlar.**

Şeffaflık raporu denetim kuruluşunun yönetim organı başkanı tarafından imzalanır ve denetim kuruluşuna ilişkin asgari olarak aşağıdaki bilgileri;

- 1) Hukuki yapısı ve ortakları hakkında açıklama,
- 2) Kilit yöneticileri ve sorumlu denetçileri hakkında açıklama,
- 3) İçinde yer aldığı denetim ağının hukuki ve yapısal özelliklerine ilişkin açıklama,
- 4) İlişkili denetim kuruluşları ve diğer işletmelere ve bu ilişkilerin mahiyetine ilişkin açıklama,
- 5) Organizasyon yapısı hakkında açıklama,
- 6) Kalite güvence sistemi incelemesinin en son ne zaman yapıldığına dair bilgi,
- 7) Bir önceki yılda denetim hizmeti verdiği KAYİK'lerin listesi,
- 8) Denetçilerinin sürekli eğitimine yönelik izlenen politikalar hakkında açıklama,
- 9) Bağımsızlıkla ilgili uygulamalarına ilişkin, bağımsızlık ilkesine uyumun gözden geçirilmiş olduğunu da teyit eden açıklama,
- 10) Toplam gelirlerin, bağımsız denetim faaliyetlerinden, diğer denetim faaliyetlerinden, defter tutma hizmetlerinden ve danışmanlık hizmetlerinden elde edilen gelirler itibarıyla dağılımı gibi denetim faaliyetinin ağırlığını gösteren finansal bilgiler,
- 11) Sorumlu denetçilerin ücretlendirilme esaslarına ilişkin bilgiler,
- 12) Kalite yönetim sisteminin tanıtımı ve bu sistemin etkin olarak işlediğine dair denetim kuruluşu yönetiminin beyanı ile sistemde önceki yıla göre bir değişiklik yapıldıysa değişikliğin mahiyeti,
- 13) KGK tarafından istenen diğer bilgiler.

Kişisel güvenliğe ilişkin önemli ve etkin bir tehdidin var olması ve buna talep olması halinde KGK onayıyla Bir önceki yılda denetim hizmeti verdiği KAYİK'lerin listesi ilişkin açıklamada ilgili denetlenen işletme bilgilerine yer verilmeyebilir.

KAYİK denetimine ilişkin listelerde yer almakla birlikte **bir takvim yılı içerisinde KAYİK denetimi yapmayan denetim kuruluşları bu durumu internet sitelerinin şeffaflık raporlarıyla ilgili bölümünde açıklar.**

Şeffaflık raporu ile raporun güncellenmesi halinde raporun orijinal hali ve güncellenmiş halleri **ayrı ayrı beş yıl süreyle kamunun erişimine açık tutulur.**

SORU 17: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği'ne göre; Türk Ticaret Kanunundan kaynaklanan yükümlülükler hakkında bilgi veriniz.

Cevap 17 :

Denetim kuruluşları ve denetçiler Türk Ticaret Kanunu uyarınca yaptıkları denetimlerde aşağıdaki yükümlülüklerini de yerine getirir;

- 1) **Denetim sonuçlarını,** Türk Ticaret Kanunu'na ve Bağımsız Denetim Yönetmeliğine uygun şekilde **raporlayıp sunmak, denetim faaliyeti ve sonuçları konusunda genel kurula açıklamalarda bulunmak.**
- 2) Türk Ticaret Kanunu uyarınca gerekli hallerde **riskin erken saptanması ve yönetimi komitesinin kurulmasını önermek, böyle bir sistem varsa bunun yapısı ve uygulamalarını açıklayan ayrı bir rapor düzenleyerek denetim raporuyla birlikte yönetim kuruluna sunmak**
- 3) Türk Ticaret Kanunu'nda belirtilen **denetçilerin seçimi, görevden alınması ve sözleşmenin feshine ilişkin hükümlerine uymak.**

- 4) **Denetim sözleşmesinin feshi halinde, fesih tarihine kadar elde ettiği sonuçları** Türk Ticaret Kanunu'na uygun **bir rapor haline getirerek genel kurulun bilgisine sunmak.**
- 5) Bağımsız denetime ilişkin olarak 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ikincil mevzuat düzenlemeleri dışındaki Türk Ticaret Kanunu ve ilgili mevzuatında öngörülen diğer yükümlülükleri yerine getirmek.

SORU 18: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği'ne göre; denetim kuruluşları ve denetçilere uygulanan **idari yaptırımlar** hakkında bilgi veriniz. İdari yaptırımlarla ilgili birer örnek veriniz.

Cevap 18 :

İdari yaptırımlar:

İnceleme ve denetimler, ihbar ve şikâyetler ya da diğer kurum ve kuruluşların bildirimleri sonucunda, yaptıkları denetim çalışmaları ve faaliyetleriyle, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan denetime ilişkin hükümlere ve Kurum düzenlemelerine **aykırı hareket ettikleri tespit edilenlere,** aykırılıkların mahiyetine bağlı olarak Kurul kararıyla **ikaz, uyarı, faaliyetin kısıtlanması, faaliyet izninin askıya alınması ve faaliyet izninin iptali yaptırımları uygulanır.**

İdari yaptırımlar:

- 1) **İkaz,** mevzuata aykırılıkları nedeniyle faaliyetlerinde daha dikkatli davranması gerektiği hususunun denetim kuruluşları ve denetçilere bildirilmesidir. (Örneğin; Denetimlerde uyarı yaptırımı gerektirmeyecek biçimde TDS'na aykırı hareket edilmesi)
- 2) **Uyarı,** faaliyetlerinde düzeltilmesi gereken mevzuata aykırılıkların bulunduğu hususunun denetim kuruluşları ve denetçilere bildirilmesidir. (Örneğin; Bağımsızlığı tehdit eden hususlara ilişkin gerekli önlemlerin alınmaması ve bunlara ilişkin değerlendirmelerin kayda geçirilmemesi)
- 3) **Faaliyetin kısıtlanması,** denetim kuruluşlarının yetkili oldukları alanların, denetim üstlenenlerin üstlenebilecekleri denetimlerin, sorumlu denetçilerin sorumlu denetçilik görevlerinin belirlenen süreyle sınırlandırılmasıdır. (Örneğin; Reklam yasağına uyulmaması.)
- 4) **Faaliyet izninin askıya alınması,** denetim kuruluşlarının ve denetçilerin faaliyet izinlerinin belirlenen süreyle askıya alınmasıdır. (Örneğin; TDS çerçevesinde gerekli mesleki özen ve titizlik gösterilmeksizin gerçeğe aykırı görüş bildirilmesi)
- 5) **Faaliyet izninin iptali,** denetim kuruluşlarının ve denetçilerin faaliyet izinlerinin süresiz olarak iptal edilmesidir. (Örneğin; Yetki belgesinin kasten yanlış veya yanıltıcı beyanlarda bulunmak suretiyle ya da hukuka aykırı diğer yollarla alınması)

SORU 19: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği'ne göre; **denetimlerde sorumluluk** hakkında bilgi veriniz.

Cevap 19 :

Denetim raporlarının TDS'ye aykırı olması ile bu raporlardaki bilgi ve kanaatlerin yanlış, eksik ve yanıltıcı olması nedeniyle doğabilecek zararlardan, **denetim kuruluşları ve denetçiler ayrı ayrı hukuken sorumludurlar.**

İdari yaptırımlar, mevzuata aykırılıkları tespit edilen denetim kuruluşları ve denetim üstlenen bağımsız denetçiler hakkında uygulanır. **KGK'nca gerekli görülen hallerde, denetim ekiplerinde görevlendirilen ve işlem ve eylemleriyle mevzuata aykırılığa neden olan denetçiler hakkında da yaptırım uygulanır.**

Denetim ekiplerinde, **denetçi olarak görevlendirilenler dışında, denetime yardımcı olmak üzere yer alan kişilerin** sebep olduğu mevzuata aykırılıklardan, idari yaptırımlar bakımından bu kişiler değil, **gözetiminde çalıştıkları denetim kuruluşları ve denetim üstlenen bağımsız denetçiler sorumlu tutulur.** Denetime yardımcı olmak üzere yer alan kişilerin genel hükümler, bağımsızlık, tarafsızlık ve sır saklama yükümlülüklerinden doğan sorumluluk halleri saklıdır.

SORU 20: KGK Bağımsız Denetim Yönetmeliği'ne göre; mücbir sebepler hakkında bilgi veriniz.

Cevap 20:

Mücbir sebeplerin oluşması durumunda, sebebin ortaya çıktığı tarihten sona erdiği tarihe kadar Bağımsız denetim yönetmeliğinde geçen süreler işlemez.

Yükümlülüğün ifasını imkânsız kılacak ölçüde mücbir sebep olarak kabul edilebilecek haller aşağıda belirtilmiştir:

- 1) Yangın, deprem, sel felaketi gibi afetler,
- 2) Grev,
- 3) Ağır kaza, ağır hastalık ve tutukluluk,
- 4) Gaiplik hali ile defter ve belgelerin iradesi dışında elden çıkmış olması,
- 5) KGK tarafından kabul edilebilecek benzeri diğer haller.

Mücbir sebep, meydana geldiği tarihi izleyen 20 gün içinde KGK'na bildirilir. Bildirimin yapılmasının imkânsız olduğu hallerde bu süre imkânsızlığın filen ortadan kalktığı tarihten itibaren işlemeye başlar.

Mücbir sebep halinin denetim kuruluşu ve denetçiden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması, denetim kuruluşu ve denetçinin bu engel ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş bulunması ve bu durumun tevsik edici belgelerle birlikte KGK'na bildirilmesi zorunludur. Herkesçe malum olan mücbir sebep hallerinde bildirim ve tevsik edici belge aranmaz.

SORU 21 : “Bağımsız Denetim Standardı (BDS) 200: Bağımsız Denetçinin Genel Amaçları Ve Bağımsız Denetimin Bağımsız Denetim Standartlarına Uygun Olarak Yürütülmesi” kapsamında denetim riskini tanımlayarak bu riski doğuran risk türlerini kısaca açıklayınız.

Cevap 21 :

Denetim riski; finansal tabloların önemli bir yanlışlık içermesine rağmen, denetçinin duruma uygun olmayan bir denetim görüşü vermesi riskidir.

Denetim riski, “önemli yanlışlık” riski ile tespit edememe riskinin bir fonksiyonudur.

a) Yapısal risk: ilgili kontrol mekanizması (iç kontrol sistemi) dikkate alınmadan önce, bir işlem sınıfına, hesap bakiyesine veya açıklamalara ilişkin bir yönetim beyanının, tek başına veya diğer yanlışlıklarla birlikte önemli olabilecek bir yanlışlık veya diğer yanlışlıklarla birlikte önemli olabilecek bir yanlışlık içermeye açık olması durumudur.

b) Kontrol riski: Bir işlem sınıfı, hesap bakiyesi veya açıklamalara ilişkin bir yönetim beyanında ortaya çıkabilecek ve tek başına veya diğer yanlışlıklarla birlikte önemli olabilecek bir yanlışlığın, işletmenin iç kontrolü tarafından zamanında önlenememesi veya tespit edilerek düzeltilmemesi riskidir.

c) Tespit edememe riski (bulgu riski): Denetim riskini kabul edilebilir düşük bir seviyeye indirmek için denetçinin uyguladığı prosedürler neticesinde, tek başına veya diğer yanlışlıklarla birlikte önemli olabilecek mevcut bir yanlışlığın tespit edilememesi riskidir.

SORU 22: “Bağımsız Denetim Standardı (BDS) 315: İşletme ve Çevresini Tanımak Suretiyle Önemli Yanlışlık Risklerinin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi” kapsamında iç kontrolü tanımlayınız. İç kontrolün bileşenleri nelerdir? Sadece yazınız.

Cevap 22:

İç kontrol: Finansal raporlamanın güvenilirliği, faaliyetlerin etkinliği ve verimliliği ile ilgili mevzuata uygunluk açısından işletmenin amaçlarına ulaştığına dair makul güvence sağlamak amacıyla üst yönetimden sorumlu olanlar, yönetim ve diğer personel tarafından tasarlanan, uygulanan ve sürekliliği sağlanan süreçtir.

İç kontrolün Bileşenleri

- 1) Kontrol çevresi
- 2) İşletmenin risk değerlendirme süreci
- 3) Kontrol faaliyetleri
- 4) İlgili iş süreçleri dâhil finansal raporlamayla ilgili bilgi sistemi ve iletişim
- 5) Kontrollerin izlenmesi

SORU 23: Kanıt sayısını (kanıt toplama kararını) ve kanıtın uygunluğunu (kalitesini) etkileyen faktörler nelerdir? Sadece yazınız.

Cevap 23 :

Kanıt sayısını (kanıt toplama kararını) etkileyen faktörler:

- 1- Risk
- 2- Önemlilik
- 3- Maliyet (Ekonomik etkenler)
- 4- Anakütlenin büyüklüğü
- 5- Nitelik

Kanıtın kalitesini etkileyen faktörler:

- 1- Kanıtın uygunluğu
- 2- Kanıtın güvenilirliği
 - a) Kanıtın Kaynağı
 - b) Kanıtın Objektiflik
 - c) Kanıtın Zamanlılığı

SORU 24: “Bağımsız Denetim Standardı (BDS) 500: Bağımsız Denetim Kanıtları” kapsamında Denetim kanıtı elde edilmesine ilişkin denetim prosedürleri (kanıt toplama teknikleri) nelerdir? Sadece sayınız.

Cevap 24 :

Denetim prosedürleri (Teknikleri)

- 1) Tetkik (Fiziki inceleme – kayıt ve belgelerin incelenmesi)
- 2) Gözlem
- 3) Dış teyit
- 4) Yeniden hesaplama
- 5) Yeniden uygulama
- 6) Sorgulama
- 7) Analitik prosedürler

Soru 25 :

Bağımsız Denetim Standardı (BDS) 700: Finansal Tablolara İlişkin Görüş Oluşturma ve Raporlama standardına göre Bağımsız denetim raporunun bölümleri nelerdir? Sadece sayınız.

Cevap 25:

- 1) Başlık
- 2) Muhatap
- 3) Denetçi Görüşü
- 4) Görüşün Dayanağı
- 5) İşletmenin Sürekliliği
- 6) Kilit Denetim Konuları
- 7) Diğer Bilgiler
- 8) Finansal Tablolara İlişkin Sorumluluklar
- 9) Denetçinin Finansal Tabloların Denetimine İlişkin Sorumlulukları
- 10) Diğer Raporlama Sorumlulukları
- 11) Sorumlu Denetçinin Adı
- 12) Denetçinin İmzası
- 13) Denetçinin Adresi
- 14) Denetçi Raporu Tarihi